

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana
T: 080 81 80
E: gp@zagovornik-rs.si

Zadeva: 0700-23/2023/47
Datum: 14. 12. 2023

Zagovornik načela enakosti izdaja na podlagi 21. člena v povezavi s 33. do 37. členom Zakona o varstvu pred diskriminacijo (Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg, v nadaljevanju: ZVarD) in na podlagi prvega odstavka 135. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13 in 175/20 – ZIUOPDVE, v nadaljevanju: ZUP) v povezavi s tretjim odstavkom 33. člena ZVarD v postopku začetem na predlog predlagateljice, v zadevi ugotovitve obstoja diskriminacije po ZVarD zoper domnevnega kršitelja osnovno šolo, izdaja naslednji:

SKLEP

1. Postopek Zagovornika načela enakosti številka 0700-23/2023, uveden zoper osnovno šolo, **se ustavi.**
2. Stroški v tem postopku niso nastali.

OBRAZLOŽITEV

Zagovornik načela enakosti (v nadaljevanju: Zagovornik) je dne 14. 3. 2023 prejel predlog za obravnavo diskriminacije predlagateljica, mame mld. otroka, ki obiskuje osnovno šolo. Predlagateljica je navedla, da je bil mld. otrok zaradi svoje osebne okoliščine zdravstvenega stanja diskriminiran pri dostopu do vzgoje in izobraževanja v osnovni šoli v primerjavi z otroki, ki takšne osebne okoliščine nimajo, in sicer zato, ker mu je bil dodeljen začasni spremljevalec za izvajanje fizične pomoči, ki po njeni oceni ni primeren, saj se mld. otrok z njim ne razume dobro in ga ne sprejema. Predlagateljica je posebej izpostavila še, da mld. otrok zaradi tega ni mogel v šolo v naravi, ker na smučanju naj ne bi imel spremljevalca, hkrati pa zanj ni bil organiziran nadomestni pouk; ter da ob mld. otroku ni bilo začasnega spremljevalca za izvajanje fizične pomoči, ko je imel epileptični napad, čeprav bi mu ta glede na odločbo Zavoda Republike Slovenije za šolstvo moral biti zagotovljen.

Iz predloga in prilog je razvidno, da je bil mld. otrok na podlagi odločbe Zavoda RS za šolstvo številka 6901-3262/2019-42 z dne 13. 7. 2022 usmerjen v izobraževalni program s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, da je ostal vključen v osnovno šolo, da ima zagotovljenih 5 ur dodatne strokovne pomoči na teden, prilagojen sedežni red, začasnega spremljevalca za izvajanje fizične pomoči, število otrok v oddelku, v katerega je usmerjen, pa mora biti manjše od predpisanega normativa. Iz strokovnega mnenja Komisije za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami številka 6901-3262/2019-42 z dne 7. 6. 2022 izhaja, da ima mld. otrok opredeljene naslednje diagnoze: idiopatska žariščna epilepsija in kompleksna razvojna nevrološka motnja (SDHD, Touretov sindrom, avtizem) ter so pri njem zaznane naslednje vrste in stopnje primanjkljaja, ovire oziroma motnje: dolgotrajno bolan

otrok, otrok z avtističnimi motnjami, otrok z lažjimi primanjkljaji v socialni komunikaciji in socialni interakciji ter otrok z lažjimi primanjkljaji na področju vedenja, interesov in aktivnosti. Iz specialnega pedagoškega mnenja zdravstvenega doma številka 1028 z dne 22. 12. 2022 je med drugim razvidno, da bi mladi otrok za optimalno funkcioniranje potreboval za spremljevalca osebo, ki bi dobro poznala njegove težave, ki bi bila ustrezno specialno pedagoško poučena o njegovih značilnostih in posebnostih. Iz pedopsihiatričnega mnenja zdravstvenega doma številka 328/2023 z dne 4. 5. 2023 je razvidno, da je za otrokov čim bolj optimalen razvoj prisotnost stalnega spremljevalca v šolskem okolju izjemnega pomena, pri čemer svetujejo, da se pri izbirnem postopku kandidatov za spremljevalca v čim večji meri upošteva dečkove potrebe in se izbere kandidata z izkušnjami za delo z otroki s posebnimi potrebami in pripravljenostjo tako za redno sodelovanje z dečkovimi starši kot tudi za pridobitev novih znanj in veščin s tega področja.

*

Na podlagi 14. člena Ustave Republike Slovenije¹ (v nadaljevanju: Ustava) so v Sloveniji vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino. Pri osebnih okoliščinah gre za prirojene ali pridobljene osebne značilnosti, lastnosti, stanja ali statuse, ki so praviloma trajno in nerazdružljivo povezani z določenim posameznikom in njegovo osebnostjo, zlasti identiteto ali pa jih posameznik ne spreminja zlahka; mednje skladno s 1. členom ZVarD štejejo spol, narodnost, rasa ali etnično poreklo, jezik, vera ali prepričanje, invalidnost, starost, spolna usmerjenost, spolna identiteta in spolni izraz, družbeni položaj, premoženjsko stanje, izobrazba ali katera koli druga osebna okoliščina, med drugim tudi zdravstveno stanje.

Otroci na podlagi prvega odstavka 56. člena Ustave uživajo posebno varstvo in skrb, človekove pravice in temeljne svoboščine pa uživajo v skladu s svojo starostjo in zrelostjo. Otroci z motnjami v telesnem ali duševnem razvoju imajo v skladu s 52. členom Ustave pravico do izobraževanja in usposabljanja za dejavno življenje v družbi. Osnovnošolsko izobraževanje je v skladu z drugim odstavkom 57. člena Ustave obvezno in se financira iz javnih sredstev; država pa v skladu s tretjim odstavkom istega člena ustvarja možnosti, da si državljani lahko pridobijo ustrezno izobrazbo. Iz vseh navedenih določb Ustave tako izhaja, da imajo vsi otroci, tako otroci s posebnimi potrebami kot otroci brez takih potreb, enako pravico do osnovnošolske izobrazbe.

Skladno s prvim odstavkom 5. člena ZVarD² enako obravnavanje pomeni odsotnost neposredne in posredne diskriminacije zaradi katere koli osebne okoliščine, kakor tudi odsotnost katerega koli drugega ravnanja, ki v skladu z zakonom pomeni diskriminacijo. Posredna diskriminacija obstaja, kadar je oseba ali skupina oseb z določeno osebno okoliščino bila, je ali bi lahko bila zaradi navidezno nevtralne določbe, merila ali prakse v manj ugodnem položaju kot druge osebe, razen če ta določba, merilo ali praksa objektivno temelji na legitimnem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in nujno potrebna.

Osnovnošolsko izobraževanje otrok s posebnimi potrebami urejajo zlasti Zakon o osnovni šoli³ (ZOsn), Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami⁴ (ZUOPP-1), Zakon o obravnavi

¹ Uradni list RS/I, št. 33/91, Uradni list RS, št. 42/97 - UZS68, 66/00 - UZ80, 24/03 - UZ3a, 47, 68, 69/04 - UZ14, 69/04 - UZ43, 69/04 - UZ50, 68/06 - UZ121,140,143, 47/13, 47/13, 75/16 - UZ70a, 92/21 - UZ62a

² ZVarD širše od Ustave določa varstvo vsakega posameznika in posameznice pred diskriminacijo ne glede na osebne okoliščine na različnih področjih družbenega življenja; ne samo pri uresničevanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, temveč tudi pri uveljavljanju pravic in obveznosti ter v drugih pravnih razmerjih na političnem, gospodarskem, socialnem, kulturnem, civilnem ali drugem področju.

³ Uradni list RS, št. 81/06 - uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 - ZUJF, 63/13, 46/16 - ZOFVI-K, 49/16 - popr.

⁴ Uradni list RS, št. 58/11, 40/12 - ZUJF, 90/12, 41/17 - ZOOPP, 200/20 - ZOOMTVI

otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami v vzgoji in izobraževanju⁵ (ZOOMTVI) ter številni podzakonski predpisi, ki vsi temeljijo na načelih zagotavljanja največje koristi otroka in zagotavljanju enakih možnosti za vse otroke pri izobraževanju.

Omeniti velja tudi Zakon o izenačevanju možnosti invalidov⁶ (ZIMI), ki v prvem odstavku 3. člena invalide oziroma osebe z invalidnostmi opredeli kot osebe z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi in senzoričnimi okvarami ter motnjami v duševnem razvoju, ki jih v povezavi z različnimi ovirami lahko omejujejo, da bi enako kot drugi polno in učinkovito sodelovali v družbi. Nadalje v drugem odstavku 11. člena določa, da imajo osebe z invalidnostmi pravico do ustreznih prilagoditev pri vključevanju v vzgojni, šolski ali študijski proces in pravico do primernih prilagoditev šolskega oziroma študijskega procesa individualnim potrebam.

Konvencije OZN o pravicah invalidov (MKPI), h kateri je Slovenija samostojno pristopila leta 2008, organi EU in države članice EU pa leta 2011, v drugem odstavku 24. člena državam pogodbenicam nalaga, da morajo zagotavljati:

- da imajo invalidi oziroma osebe z invalidnostmi enako kot drugi dostop do vključujočega, kakovostnega, brezplačnega osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja v skupnostih, v katerih živijo;
- primerne prilagoditve glede na posameznikove potrebe;
- osebam z invalidnostjo v splošnem izobraževalnem sistemu potrebno pomoč in jim omogočajo učinkovito izobraževanje;
- učinkovito, posamezniku prilagojeno pomoč v okolju, ki osebam z invalidnostjo zagotavlja največji mogoč akademski in socialni razvoj, da se doseže njihova popolna vključenost.

*

Postopek pred Zagovornikom urejajo ZVarD v členih od 33. do 37. Za vsa vprašanja postopka, ki niso urejena z ZVarD, Zagovornik skladno z drugim odstavkom 3. člena ZUP uporabi slednjega. Ker gre pri ugotavljanju diskriminacije pri Zagovorniku za upravno zadevo, kot to izhaja iz narave same zadeve (po drugem odstavku 2. člena ZUP), Zagovornik tako v postopku v zvezi z vprašanji, ki jih ZVarD ne ureja, postopa po določbah ZUP.

Zagovornik je v postopku opravil več poizvedb, in sicer pri Varuhu človekovih pravic, Ministrstvu za vzgojo in izobraževanje Inšpektoratu RS za šolstvo in Zavodu RS za šolstvo, na osnovno šolo pa je dne 18. 7. 2023 na podlagi 37. člena ZVarD naslovil poizvedbo številka 0700-23/2023/29.

Dne 5. 10. 2023 je Zagovornik prejel Poročilo osnovne šole o učencu z dne 21. 9. 2023, iz katerega izhaja, da ima mld. otrok v šolskem letu 2023/24 novo spremljevalko, s katero se dobro razume in sodeluje, da delo od začetka tega šolskega leta poteka nemoteno in brez posebnosti ter da je ravnatelj dnevno v stiku s spremljevalko, večkrat tudi z razredničarko, obe pa sta po potrebi v stiku s starši.

Zagovornik je omenjeno poročilo po preučitvi z dopisom številka 0700-23/2023/40 dne 19. 10. 2023 v vednost posredoval predlagateljici. Predlagateljico je glede na vsebino posredovanega poročila, iz katerega izhaja zlasti, da se je situacija, ki jo je predlagateljica opisovala kot diskriminatorno ravnanje domnevne kršiteljice, s tem ko je dobil mld. otrok novo spremljevalko, s katero se dobro razume, da šola in starši v zvezi s tem sodelujejo in da šolsko delo nemoteno poteka; seznanil z določbo 20. člena Poslovnika Zagovornika načela enakosti (Uradni list RS, št. 10/2019), na podlagi katere se lahko na podlagi mirne rešitve spora postopek ugotavljanja diskriminacije ustavi.

---

⁵ Uradni list RS, št. 200/20

⁶ Uradni list RS, št. 94/10, 50/14 in 32/17.

Zagovornik si skladno z določbo 20. člena Poslovnika Zagovornika načela enakosti ves čas prizadeva za sporazumno rešitev zadeve, zato je bil dne 10. 11. 2023 s predlagateljico opravljen telefonski razgovor (Uradni zaznamek številka 0700-23/2023/45), v katerem je potrdila, da se ml. otrok z novo spremljevalko dobro razume in da so težave, zaradi katerih je sprožila predmetni postopek, odpravljene. Predlagateljica je dne 15. 11. 2023 Zagovorniku poslala sporočilo (dokument s številko 0700-23/2023/44), iz katerega smiselno izhaja enako, dne 8. 12. 2023 pa je predlog umaknila.

*

Glede na predhodno navedeno je Zagovornik postopek ugotavljanja diskriminacije na podlagi tretjega odstavka 33. člena ZVarD v povezavi s prvim odstavkom 135. člena ZUP s tem sklepom ustavil.

Zagovornik bo v predmetnem postopku obravnavano problematiko ter zaznane nejasnosti preučil in ukrepal v okviru svojih drugih nalog oziroma pristojnosti, ki so našteje v 21. členu ZVarD.

Skladno s prvim odstavkom 35. člena ZVarD je postopek pri Zagovorniku v primeru diskriminacije za stranke brezplačen, posebni stroški pa v tem postopku niso nastali, zato je Zagovornik odločil, kot izhaja iz 2. točke izreka tega sklepa.

Pouk o pravnem sredstvu: Zoper ta sklep ni pritožbe, dovoljen pa je upravni spor. Upravni spor se sproži s tožbo, ki se vloži v 30 dneh od vročitve sklepa na Upravno sodišče Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana. Tožba se vloži pri pristojnem sodišču neposredno pisno ali se mu pošlje po pošti. Tožbi je treba priložiti poleg tega sklepa v izvorniku ali prepisu tudi po en prepis ali kopijo tožbe in prilog za toženca, če je kdo prizadet z upravnim aktom, pa tudi zanj.

Postopek vodila:
Petra Klepec, LL.M. (ZRN)
Samostojna svetovalka Zagovornika

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Poslano:
- predlagateljica – elektronsko po ZUP,
- osnovna šola – elektronsko po ZUP,
- zbirka dok. gradiva.